

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-501-3-24>

INNOVATIVE FORMS OF ENTERPRISE FINANCIAL RESOURCE MANAGEMENT

ІННОВАЦІЙНІ ФОРМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасний світ формує умови динамічного цифрового розвитку, відкриваючи все нові можливості та перспективи для розвитку бізнесу. Вже нікого не дивує дистанційна організація бізнесу з будь-якої точки світу з віддаленим реальним виробництвом та реалізацією продукції в різних країнах. Водночас, потенціал віртуального світу, який видається безмежним, стикається з реаліями реального бізнес-середовища з його обмеженнями, впливом людського фактору та нормами державного регулювання. Саме тому, постійні дослідження в сфері пошуку інноваційних форм управління фінансами та бізнесом залишаються на піку актуальності.

Метою даного дослідження є висвітлення інноваційних форм управління фінансовими ресурсами підприємств в сучасних умовах, оцінка стану їх реальної імплементації та перспектив розвитку.

В сучасних наукових працях розкривається потенціал використання різноманітних інструментів управління фінансами підприємств на тлі класичних механізмів менеджменту. Так, Антонюк О. акцентує увагу на важливості планування в управлінні грошовими потоками та обсягами фінансових ресурсів підприємства [1]. При цьому, на наш погляд, в сучасних умовах все ж варто розглядати можливість адаптації механізмів бюджетування в режимі реального часу (Real-Time Budgeting) для подібних цілей в поєднанні з використанням інструментів електронних систем казначейства (Treasury Management Systems). Real-Time Budgeting – це система управління фінансами, що дозволяє компаніям коригувати бюджет в режимі реального часу, тобто завдяки цифровим платформам підприємства можуть адаптувати свої фінансові ресурси до поточних змін ринку, що підвищує гнучкість та ефективність. Treasury Management Systems – це інноваційні рішення для управління ліквідністю, ризиками та інвестиціями підприємства, які автоматизують процеси управління фінансовими ресурсами, скорочуючи час на обробку інформації.

Безугла Ю. та Грицай О., аналізуючи цифрові технології моделювання систем управління фінансовими ресурсами підприємства, акцентують увагу на потенціалі Big Data та аналітики даних для відповідних цілей [2]. Водночас, сучасні інструменти дозволяють доповнити процеси фінансового моделювання потенціалом інструментів фінансових алгоритмів на основі штучного інтелекту (AI) та машинного навчання, а також алгоритмічного казначейства (Algorithmic Treasury Management). AI прогнозують фінансові ризики та можливості в реальному часі, автоматично адаптуючи стратегії відповідно до змін на ринку, зокрема, нейромережі можуть аналізувати поведінкові патерни ринку та конкурентів, надаючи рекомендації для

оперативного управління активами та оптимізації капіталу. Algorithmic Treasury Management – це сучасні інструменти автоматизації управління ліквідністю та балансом капіталу за допомогою алгоритмів, що самостійно приймають рішення. Наприклад, алгоритми можуть автоматично визначати оптимальні інвестиційні рішення або розподіляти кошти для мінімізації ризиків залежно від ринкових умов.

Лопатовська О. та Бомок А., аналізуючи зарубіжний досвід управління фінансовими ресурсами підприємств, основну увагу акцентують на грошових потоках та приходять до висновку, що до корисності японських моделей для України. В такому контексті, на наш погляд, процеси управління грошовими потоками варто доповнювати інструментами децентралізованих фінансів (DeFi) та наноінвестування через мікроплатформи. DeFi передбачає використання блокчейн-технологій для децентралізації фінансових послуг, таких як кредитування, страхування чи інвестиції, без посередників. Це дозволяє компаніям безпосередньо взаємодіяти із зацікавленими сторонами та залучати капітал через криптовалютні інструменти, що підвищує прозорість та зменшує вартість транзакцій. Використання мікроінвестиційних платформ дозволяє підприємствам залучати інвесторів навіть для мінімальних фінансових проєктів. Наноінвестування, або інвестування на рівні дрібних часток, є зручним для залучення капіталу на короткі проєкти з високою частотою обігу коштів.

Румик І., Плетенецька С. та Царенок О., досліджуючи напрямки залучення фінансових ресурсів підприємствами України в умовах війни. Основну увагу акцентують на ефективності використання залучених ресурсів (на прикладі великого державного підприємства) [4]. На наш погляд. Систему залучення фінансових ресурсів у сучасних умовах варто доповнити активним використанням інструментів краудфандингу та краудінвестингу. Ці форми фінансування дозволяють підприємствам залучати кошти напряму від інвесторів або інших зацікавлених сторін, що забезпечує більш швидкий доступ до капіталу, що є особливо актуальним для стартапів та інноваційних компаній. В подальшому, для ефективного використання акумульованих ресурсів варто розвивати інструменти децентралізованих автономних організацій (DAO) – це організації, що функціонують на основі смарт-контрактів без централізованого управління. Вони дозволяють підприємствам автоматизувати фінансові процеси, приймати колективні рішення та розподіляти ресурси без посередників. Це може радикально змінити підходи до корпоративного управління та фінансів.

Отже, для цілей підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств існує безліч інноваційних інструментів. Так, в частині планування та стратегічного управління фінансів підприємства все більшого поширення набувають технології стійкого фінансування (на інноваційно-екологічних основах), гейміфікації фінансового управління, інтеграції нейромереж та штучного інтелекту. В частині криптозахисту та оперативного управління, окрім технологій блокчейн та смарт-контрактів, популярності набуває аутсорсинг фінансових послуг (FinOps), інтеграція систем ERP з модулями управління фінансами, «біле хакерство» в управлінні фінансами (White Hat Finance – саоматаки на власні фінансові мережі з метою виявлення їх слабких сторін), самонавчальні боти для фінансових операцій (Self-Learning Financial Bots), фінансова персоналізація (Hyper-Personalized Financial Management – як інструмент персоналізованого контролю витрат та фінансових операцій), в т.ч. зі складовими біометричної аутентифікації. Також популярності набирає розробка альтернативних до блокчейну технологій розподіленого реєстру, яка може забезпечити більш швидкі та масштабовані рішення для фінансових транзакцій та управління активами.

Однак, найбільш перспективним та футуристичним напрямком зростання ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств на сьогодні виглядає

модель квантових обчислень у фінансах. Квантові комп'ютери мають потенціал здійснювати обчислення, недоступні для класичних комп'ютерів. У фінансовій сфері це може призвести до революційних змін у моделюванні ризиків, оптимізації портфельів та прогнозуванні ринкових тенденцій. Хоча технологія ще на стадії розвитку, провідні фінансові інститути вже інвестують у дослідження її застосування. Так, із використанням елементів концепції цифрових двійників (Digital Twins), методика сценарного планування у середовищі квантових обчислень може мати нескінчену кількість варіацій з миттєвою швидкістю вибору оптимальної альтернативи. Тобто, система квантових обчислень дозволить створювати цифрові копії фінансової системи підприємства, що дозволяє симулювати різні сценарії та оцінювати ризики без реальних втрат. Такий «двійник» може використовуватися для тестування нових фінансових стратегій, управління ризиками, прогнозування коливань ринку та ін, а потенціал квантових технологій робить можливість моделювання максимально широкими.

Література:

1. Антонюк О. Управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств в умовах нестабільності економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2024. Вип. 2(49). С. 90-93. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-49-14>
2. Безугла Ю., Грицай О. Цифрові технології моделювання системи управління фінансовими ресурсами підприємства. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Економіка*. 2024. Вип. 18(36). DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-18\(36\)-07](https://doi.org/10.33296/2707-0654-18(36)-07)
3. Лопатовська О., Бомок А. Можливості застосування зарубіжного досвіду у процесі управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. Вип. 326(1). С. 88-91. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-326-15>
4. Румик І., Плетенецька С., Царенок О. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємств в умовах воєнного стану. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2023. Вип. 4(72). С. 9–19. DOI: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2023-72-9-19>